

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S. a.s.**, so sídlom v B., proti povinnému **E. K.**, bývajúcemu v G., **o vymoženie 908,65 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. 15 Er 334/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. októbra 2009 sp.zn. 23 CoE 121/2009, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave z 30. októbra 2009 sp.zn. 23 CoE 121/2009 a uznesenie Okresného súdu Galanta z 23. júla 2009 č.k. 15 Er 334/2009-29 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Galanta na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor JUDr. V. S. so sídlom Exekútorského úradu v B., písomným podaním z 1. júna 2009 požiadal Okresný súd Galanta o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 908,65 eur (27 373,99 Sk) a trov exekúcie na základe návrhu oprávnenej a exekučného titulu – výpisu zo zápisnice z prieskumného pojednávania. K žiadosti pripojil návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, prihlášku konkurzného veriteľa uznesenie o zrušení konkurzu, fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok z 30. júna 2005 uzavretej medzi V., a.s. a V.V. a.s., fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok z 30. decembra 2005 uzavretou medzi V.V. a.s. A., a.s.

Okresný súd Galanta uznesením z 23. júla 2009 č.k. 15 Er 334/2009-29 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súdny exekútor napriek jeho výzve, aby odstránil nejasnosti a neúplnosti v návrhu na vykonanie exekúcie (nedostatky spočívali v nepredložení riadneho exekučného titulu, v neidentifikovaní pohľadávky a v nepredložení uznesenia Krajského súdu v Bratislave o zrušení konkurzu s vyznačenou doložkou právoplatnosti), nedostatky návrhu v stanovenej lehote neodstránil a ani nedoručil súdu návrh na zastavenie exekučného konania.

Keďže tieto povinnosti Exekučný poriadok ukladá súdnemu exekútorovi, preskúmal jeho žiadosť o udelenie poverenia v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a z dôvodov, ktoré považoval za vady návrhu na vykonanie exekúcie, žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia nevyhovel.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací na odvolanie oprávnenej uznesením z 30. októbra 2009 sp.zn. 23 CoE 121/2009 uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia potvrdil. Potvrdenie prvostupňového uznesenia odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v plnom rozsahu s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa. Zdôraznil, že Exekučný poriadok výpis zo zápisnice z prieskumného pojednávania nepovažuje za exekučný titul. Z takejto zápisnice nie je možné pohľadávku identifikovať, a navyše nebolo ani preukázané, že konkurz bol právoplatne zrušený.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie oprávnená. Žiadala, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom v dôsledku nesprávneho rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým jej bolo odopreté právo na súdnu ochranu. Odňatie možnosti videla v tom, že pred tým, ako súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, nebola vyzvaná na doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie v súlade s § 40 ods. 1 Exekučného poriadku a to ani postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. Nedostatky návrhu nemohla preto odstrániť, t.j. bez svojej viny nemohla súdu predložiť ním požadované doklady, čo namietala už v odvolaní, ale odvolací súd sa tým vôbec vo svojom rozhodnutí nezaoberal. V dovolaní ďalej upozornila, že požiadavka, aby k návrhu na vykonanie exekúcie bolo priložené uznesenie súdu o zrušení konkurzu s vyznačenou doložkou právoplatnosti, nemá oporu v právnom poriadku. Podľa dovolateľky jej bola odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom aj v dôsledku nesprávneho posúdenia otázky preukázania vykonateľného exekučného titulu. V tejto súvislosti uviedla, že „Zoznam prihlášok“ je neoddeliteľnou súčasťou zápisnice z prieskumného pojednávania, z ktorej konkurzný súd vydáva veriteľovi výpis, ktorý je verejnou listinou a potvrdzuje, že pohľadávka je obsiahnutá v „Zozname prihlášok“. Na základe tejto skutočnosti možno považovať výpis zo zápisnice z prieskumného pojednávania za materiálne vykonateľný exekučný titul.

Povinný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 O.s.p. platí, že dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., ktoré pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie

konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Vady konania vymenované v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a ani nevyšli najavo v dovolacom konaní.

S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či postupom súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníka konania (oprávnenej) pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dospel pritom k záveru, že dovolanie je v danej veci prípustné a súčasne dôvodné pre vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu a tiež na to, aký bol predmet konania a ako odvolací súd rozhodol, pričom predpokladom prípustnosti je zistenie, že postupom súdu sa účastníkovi odňala možnosť konať pre súdom.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

Pri posudzovaní otázky, či v danom prípade došlo v konaní pred súdmi nižších stupňov k odňatiu možnosti oprávnenej konať, vzal dovolací súd na zreteľ, že vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Právo na súdnu ochranu, ako súčasť práva na spravodlivý proces, zahŕňa aj právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, teda aj možnosť núteným spôsobom a aj proti vôli povinného realizovať povinnosť na plnenie obsiahnutú vo výroku takéhoto rozhodnutia, ktorá nebola splnená dobrovoľne (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 5/2000). Za porušenie tohto práva treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo

na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo sa rovná odmietnutiu spravodlivosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 199/2009).

Podľa § 40 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor vyzve toho, kto podal návrh, aby nesprávny, neúplný alebo nezrozumiteľný návrh opravil alebo doplnil v lehote, ktorú určí a ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní. Poučí ho aj o tom, ako treba opravu alebo doplnenie urobiť.

Podľa § 40 ods. 2 Exekučného poriadku ak oprávnený napriek výzve exekútora v určenej lehote neopraví alebo nedoplní návrh, v dôsledku čoho nemožno v exekučnom konaní pokračovať, alebo ak nepriloží exekučný titul, súd exekučné konanie na návrh exekútora zastaví. O týchto následkoch musí byť oprávnený poučený.

Podľa § 44 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 43 ods. 1 O.s.p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Podľa § 43 ods. 2 O.s.p. ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania.

Exekútor je v zmysle § 2 Exekučného poriadku štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí (ďalej len "exekučná činnosť"). Podľa § 3 Exekučného poriadku exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle. Pri výkone svojej činnosti je viazaný len Ústavou SR, zákonmi, inými všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na ich vykonanie a rozhodnutím súdu vydaným v exekučnom konaní.

Z definície právneho postavenia súdneho exekútora podanej priamo Exekučným poriadkom vyplýva, že exekútor v exekučnom konaní vykonáva úlohy štátneho orgánu. Právne postavenie exekútora je ustanovené tak, že v rámci deľby verejnej (štátnej) moci sa exekútor podieľa na realizácii základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Na súdneho exekútora vykonávajúceho exekučnú činnosť treba v zmysle uvedeného hľadieť ako na orgán, ktorému je zverený výkon verejnej (štátnej) moci v rozsahu ustanovenom zákonom, a to Exekučným poriadkom a subsidiárne Občianskym súdnym poriadkom. Ustanovenie § 5 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. septembra 2005 (kedy nadobudla účinnosť jeho novela daná zákonom č. 341/2005 Z.z.) výslovne uvádza, že vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci.

Výkon verejnej moci prostredníctvom súdneho exekútora je výkonom súdnej moci; úkony súdneho exekútora sa považujú za úkony na základe poverenia súdu. Pod pojem postup súdu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. preto možno zahrnúť nielen postup senátu a predsedu senátu (samosudcu), príp. iných pracovníkov súdu, ale aj postup súdneho exekútora, ak v dôsledku jeho postupu (vrátane prípadnej nečinnosti), bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

V prejednávanvej veci z obsahu spisu a to z výzvy z 10. júna 2009 adresovanej súdnemu exekútorovi (č.l. 26 spisu) vyplýva, že exekučný súd považoval podanie oprávnenej z 25. mája 2009, označené ako návrh na vykonanie exekúcie, za neúplné a nejasné. Uvedeným písomným podaním upozornil súdneho exekútora na existenciu vád podania s tým, aby postupoval v zmysle § 40 Exekučného poriadku, čo však súdny exekútor neurobil.

Exekučný súd toto pochybenie súdneho exekútora nenapravil. Bez toho, aby súdny exekútor, prípadne sám exekučný súd, vyzval oprávnenú k oprave a doplneniu jej neúplného a nejasného návrhu, žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol, pričom rozhodnutie odôvodnil práve s poukazom na nedostatky, ktoré považoval za vady návrhu na vykonanie exekúcie. Išlo nepochybne o postup nemajúci oporu v Exekučnom poriadku, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie, pre vydanie ktorého neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Keďže ani odvolací súd toto rozhodnutie nezrušil a v konaní, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nesprávny postup súdneho exekútora a exekučného súdu nenapravil, ale naopak rozhodnutie exekučného súdu ako vecne správne potvrdil, oprávnená opodstatnene namietala, že súdny exekútor a súdy nižších stupňov nesprávnym postupom v konaní a rozhodnutím porušili jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a teda, že jej odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu v zmysle § 243b ods. 2 O.s.p. a podľa § 243f ods. 3 O.s.p. i rozhodnutie exekučného súdu zrušil a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

Najvyšší súd SR pre úplnosť považuje za potrebné zaujať stanovisko i k námietke dovolateľky, podľa ktorej súdy nižších stupňov nesprávne za exekučný titul nepovažovali „Výpis zo zápisnice z prieskumného pojednávania“.

Podľa § 41 ods. 2 písm. i/ Exekučného poriadku možno vykonať exekúciu aj na podklade iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmierov, ktorých výkon pripúšťa zákon.

Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „zákon o konkurze“) výsledok prieskumného pojednávania sa zapíše do zoznamu prihlášok predloženého správcom a takto upravený zoznam tvorí súčasť zápisnice o prieskumnom pojednávaní; veriteľom na ich žiadosť súd vydá výpis.

Podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze na základe zoznamu prihlášok možno po právoplatnosti uznesenia o zrušení konkurzu viesť pre zistenú pohľadávku výkon rozhodnutia alebo exekúciu na majetok úpadcu.

Oprávnená predložila spoločne s návrhom na vykonanie exekúcie výpis zo zápisnice z prieskumného pojednávania, pričom exekučný i odvolací súd uzavreli, že predložený výpis nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom v zmysle § 41 a nasl. Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona o konkurze.

Z dosiaľ uvedeného je zrejmé, že ku svojmu právnomu záveru v tejto veci dospeli oba sudy nižších stupňov doslovným výkladom ustanovenia § 45 ods. 2 zákona o konkurze.

Z ustanovení zákona o konkurze vyplýva, že cieľom zostavenia zoznamu prihlášok v konkurznom konaní je uzavrieť pre ďalší priebeh konkurzu základnú listinu určujúcu konkurzné práva veriteľov prihlásených pohľadávok. Pohľadávka nachádzajúca sa v zozname prihlášok sa považuje za zistenú, ak ju na prieskumnom pojednávaní uznal správca konkurznej podstaty a nepoprel žiaden z veriteľov.. Vtedy sa z pohľadávky prihlásenej do konkurzu stáva konkurzná pohľadávka. Účelom § 45 ods. 2 zákona o konkurze je umožniť po právoplatnom zrušení konkurzu exekúciu, resp. vymáhanie nesporných (zistených) pohľadávok, ktoré boli uznané v rámci prieskumného pojednávania na základe zoznamu prihlášok ako exekučného titulu. Zoznam prihlášok pritom nie je rozhodnutím súdu ani iného orgánu verejnej moci, ale je exekučným titulom, ktorým sa stáva na základe výslovného ustanovenia zákona [§ 45 ods. 2 zákona o konkurze v spojení s § 41 ods. 2 písm. i/) Exekučného poriadku].

Formálne, ako aj materiálne náležitosti zoznamu prihlášok ako exekučného titulu, ktorým sa priznáva právo na úhradu pohľadávky voči konkrétnemu úpadcovi, určuje zákon o konkurze. Ten zároveň konkurzným veriteľom v § 21 ods. 3 priznáva oprávnenie požiadať konkurzný súd o výpis zo zoznamu prihlášok, ktorý tvorí podľa tohto ustanovenia súčasť zápisnice o prieskumnom pojednávaní. Výpis zo zoznamu prihlášok potom obsahuje v rámci prieskumného pojednávania zistené pohľadávky konkrétneho veriteľa voči povinnému.

Pokiaľ oprávnený, ktorý disponuje výpisom zo zoznamu prihlášok vydaným príslušným konkurzným súdom, ktorý obsahuje tzv. zistené pohľadávky (konkurzné

pohľadávky), navrhne na jeho základe exekúciu, treba považovať jeho pohľadávku voči povinnému (úpadcovi v konkurznom konaní) za preukázanú. Výpis zo zoznamu prihlášok je listinou vydanou sudcom a pre exekučný súd musí v zásade predstavovať listinu rovnakej právnej sily ako samotný zoznam prihlášok (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 273/08).

Podľa dovolacieho súdu bez existencie dôvodných pochybností o pravosti a pravdivosti obsahu výpisu zo zoznamu prihlášok nemá požiadavka predloženia kompletnej prílohy zápisnice o prieskumnom pojednávaní - zoznamu prihlášok ako exekučného titulu v rámci rozhodovania o návrhu veriteľa na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, opodstatnenie v ustanoveniach zákona a v zásade predstavuje príliš formalistický prístup pri posudzovaní úkonov účastníkov exekučného konania, ktorý zasahuje do ich práv na spravodlivý proces, v tomto prípade práva na súdnu ochranu.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. novembra 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová